

Reviderat förslag till beslut efter remiss:

**BILDANDE AV NATURRESERVATET *Sanders gammelskog*
FALU KOMMUN**

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Falu kommun det område som framgår av bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

Reservatets namn skall vara *Sanders gammelskog*.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Falu kommun med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter ska gälla för naturreservatet.

Falu kommun fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Förvaltare av reservatet ska vara Falu kommun.

UPPGIFTER OM RESERVATET

Namn	Sanders gammelskog
Län, kommun	Dalarnas län, Falu kommun
Fastigheter	Nedre Gruvriset 2:2
Lägesbeskrivning	Cirka 5 km sydväst om Stora torget i Falun.
Areal	58 hektar
Fastighetsägare	Falu kommun
Naturvårdsförvaltare	Falu kommun

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Bakgrund

Falu kommun har klassat Sanders gammelskog som *särskilt värdefullt* efter metodiken i Falu kommuns naturvårdsprogram som kommunfullmäktige antog 10 juni 2010. Grunden för klassningen är att området har mycket höga biologiska värden, är tätortsnära och viktigt för det rörliga friluftslivet samt att det är förhållandevis stort. Enligt naturvårdsprogrammet ska Falu kommun arbeta för att bevara *särskilt värdefulla* områden. Genom att bilda naturreservat av området kan Falu kommun långsiktigt bevara Sanders gammelskog och säkerställa områdets höga naturvärden och betydelse för rekreation och friluftsliv.

Områdets läge

Sanders gammelskog är ett skogsområde som ligger söder om Falu tätort längs E 16 mot Borlänge. Från Stora torget inne i Falun till reservatet är det cirka 5 km.

Området är tydligt avgränsat i terrängen genom att det i väster gränsar mot en kraftledning, i norr mot en mindre väg och i öster mot E 16 samt Olsbackavägen. I söder utgörs gränsen av yngre skog. Olsbackavägen delar reservatet i två delar och själva vägområdet omfattas inte av reservatsföreskrifterna.

Naturvärden

Skogsområdet är cirka 58 ha och innehåller ett flertal olika biotoper som skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald. Området domineras centralt av en drygt hundraårig granskog med ett stort inslag av både stående och liggande död ved. Skogen är i en fas med hög dynamik och det bildas kontinuerligt nya luckor genom att granar bryts av eller rasar i samband med stark vind. Detta innebär att skogen bitvis är mycket sluten men att det inom andra delar finns en hel del luckor. Bitvis är inslaget av tall stort och framförallt i ytterkanterna är tallen dominerande. Insprängt i området finns flera mindre myrar, fukstråk och en lok. I de fuktigare delarna är variationen av trädslag större med bl.a. klibbal, sälg och björk.

Granskogen är till stora delar utpekad som nyckelbiotop och har högt värde för den biologiska mångfalden. Området har framförallt inventerats på vedsvampar och fåglar. Rödlistade vedsvampar som t.ex. rosenticka, rynkskinn, gräddticka, kötticka, gropticka och ullticka har påträffats. Fågellivet är också mycket rikt och uppvisar en artsammansättning typisk för gammal granskog med inslag av lövträd. Arter som påträffas är bl.a. tretåig hackspett, duvhök, tjäder, järpe, gråspett, tofsmes, stjärtmes och trädkrypare. Några riktade inventeringar mot kärlväxter, mossor eller insekter har inte genomförts men knärot och jungfru Marie nycklar är två växter som har påträffats.

Rekreation och friluftsliv

Genom att området är tätortsnära och lättillgängligt används det flitigt av boende i Falun för promenader, orientering, hundrastning, svampplockning, naturstudier m.m. Jakt bedrivs och området ingår i Aspeboda Stora Kopparbergs viltvårdsområde.

Genom området går flera stigar som används av besökare och en av dem har förmodligen anor från åtminstone början av 1700-talet. Utöver dessa stigar saknas anordningar för friluftslivet.

Områdets historik

Historiskt har reservatsområdet till stor del tillhört det gamla bergsfrälsehemmanet Ålbromyran eller Sanders hemman som det även kallas. Hur länge det har tillhört Sanders hemman är okänt men åtminstone från tidigt 1700-tal till slutet av 1800-talet då skogen ingick i en affär när Kopparbergs Bergslags AB köpte Sanders hemman av dåvarande ägare. Var namnet Sander kommer ifrån är oklart.

Benämningen Sanders hemman (stavat som Xanders) finns på en karta från 1717 över *Stora Kopparbergs bergsfrälse och tågtekars hemman*. Det har inte kunnat beläggas att det någonsin funnits någon Sander som ägt eller bott på Sanders hemman. I en mantalslängd från 1730-talet finns Hans Anders änka och två till familjemedlemmar upptagna som boende på Sanders hemman. På en karta över *Den bergsfrälse skog som tillhör Nedre Grufrislet* från 1733 finns en skogslott som tillhör Hans Anderssons änka och Salig Hans Andersson änkas vret. Utifrån detta har Axel Sjöberg i en artikel från Falu kuriren 1977 gjort antagandet att en bergsman Hans Andersson, boende på Ålbromyran, ägde stora delar av skogen i närheten och att han i dagligt tal kallades Hans Anders och att namnet slutligen sammandrogs till Sanders.

Under 1800-talet har Sanders hemman bytt ägare ett flertal gånger innan det slutligen såldes till Kopparbergs Bergslags AB. Senaste ägaren innan reservatsbildningen var Bergvik Skog AB. Enligt en taxeringslängd från 1884 var skogen som tillhörde Sanders hemman hårt avverkad. Eftersom skogen nu är förhållandevis jämgammal och drygt hundra så har skogen inte påverkats av några större avverkningar sedan slutet av 1800-talet. Det gäller framförallt de grandominerade delarna. Tallbestånden i norr och söder har påverkats av mindre avverkningar och gallringar på senare tid.

Äldre kulturspår finns i området i form av stigar och resterna efter Salig Hans Anderssons änkas vret. En vret är en avsides nyodling i skog. Enligt kartan från 1733 går en stig genom skogen till vreten och den kan fortfarande skönjas i vissa delar. Genom området rinner även två mindre bäckar vilka har rätats ut för att dränera området.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet är att tillgodose behovet av naturskogsområden för friluftslivet. Området ska därför göras tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftslivsaktiviteter i värdefull natur, och uppleva de naturmiljöer, den biologiska mångfald och andra upplevelsevärden som finns i området. Syftet är också att bevara områdets biologiska mångfald knuten till naturskogsmiljöer.

Syftet ska tillgodoses genom att området görs tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftslivsaktiviteter i värdefull natur, och uppleva de naturtyper och andra upplevelsevärden som finns i området. Detta görs genom anläggningar och information som inbjuder till, och underlättar, besök i området. Anläggningar ska finnas för besökare med olika behov, samtidigt som de ska ha en kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan friluftsliv och biologisk mångfald.

För att kontrollera att syftena uppnås ska uppföljning göras av skötselplanens bevarandemål.

SKÄL FÖR BESLUTET

- Området är av intresse för naturvård samt rekreation och friluftsliv enligt 3 kapitlet 6 § första stycket miljöbalken.
- Området har genom sitt tätortsnära läge en stor betydelse för rekreation och friluftsliv.
- Området har en stor variation av biotoper som skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald.
- Området har en stor potential för pedagogisk verksamhet genom sitt tätortsnära läge.

Avvägning mellan allmänna och särskilda intressen

Området är av stort allmänt intresse genom sitt tätortsnära läge och den variationsrika naturen. Det tätortsnära läget gör området tillgängligt för rekreation och friluftsliv samt pedagogiska verksamhet. Den stora miljövariationen skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald.

Områdets värden och naturreservatets syften är sådana att de kräver ett långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Beslutet att inrätta ett områdesskydd bedöms därför vara förenligt med bestämmelserna i 3 och 4 kap i miljöbalken, samt gällande översiktsplan.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Falu kommun att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Föreskrifterna gäller utöver annan lagstiftning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. avstycka fastighet eller tomt
2. gräva, schakta, dämma, muddra, anordna upplag eller på annat sätt skada/påverka mark och vatten
3. uppföra ny byggnad eller anläggning på mark eller i vatten som inte är avsedd för friluftslivets behov
4. uppföra mast eller antenn
5. sprida gödsel, aska, kalk eller bekämpningsmedel
6. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, inklusive röjning av skjut- och siktgator för jaktändamål
7. dra fram mark-, vatten- eller luftledning

Punkten 1:5 och 1:6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog inte gäller inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning enligt svensk standard SIS 03 15 22 av reservatet, underhåll av vandringsstigar och uppsättning av informationstavlor eller andra anordningar för friluftslivet
2. utförande av åtgärder enligt fastställd skötselplan
3. undersökningar av markslag, landskapselement, växt och djursamhällen samt arter

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det förbjudet inom naturreservatet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning exempelvis genom att borra, måla, mejsla eller på annat sätt skada berghällar eller block
2. skada växande, döda, stående eller liggande träd och buskar
3. insamla växter och ryggradslösa djur i annat syfte än utbildning eller forskning. Det är tillåtet att plocka blommor, bär eller matsvampar för eget bruk
4. rida, cykla eller framföra motordrivet fordon i terrängen
5. elda på annan än anvisad plats
6. klättra i boträd eller på annat sätt störa djurlivet

Föreskrifterna under 1-3 §§ utgör inget hinder för de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet. Föreskrifterna utgör heller inget hinder mot åtgärder som krävs för normalt vägunderhåll eller normalt underhåll av ledningar/ledningsgator.

Åtgärder längs väg eller ledningsgator som påverkar reservatsområdet skall samrådask med Falu kommun innan de vidtas. Vid akuta händelser gäller dock inte samrådskravet, men kommunen ska informeras om genomförda åtgärder.

För räddningsfordon vid utryckning gäller inte förbudet mot terrängkörning.

D. Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Falu kommun skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel. Naturvårdsförvaltare ska vara Falu kommun i Dalarnas län.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Sanders gammelskog har länge varit känt som ett skogsområde med höga naturvärden genom att den tidigare markägaren Bergvik Skog AB har pekat ut det som en nyckelbiotop och att den ideella naturvärden har genomfört inventeringar av svampar. Flera fynd av rödlistade svampar har gjorts vid inventeringarna.

Den ideella naturvärden lämnade 2010 in en begäran till länsstyrelsen om att bilda ett statligt naturreservat av området. Länsstyrelsen bedömde att det inte var ett lämpligt objekt utifrån sina strategier för skydd av skog men inledde en diskussion med Falu kommun om att det skulle kunna vara ett möjligt objekt för en delad finansiering mellan staten och kommunen.

Falu kommun har klassat Sanders gammelskog som *särskilt värdefullt* efter metodiken i Falu kommuns naturvårdsprogram som kommunfullmäktige antog 10 juni 2010. Grunden för klassningen är att området har mycket höga biologiska

värden, är tätortsnära och viktigt för det rörliga friluftslivet samt att det är förhållandevis stort. Enligt naturvårdsprogrammet ska Falu kommun arbeta för att bevara *särskilt värdefulla* naturområden. Med utgångspunkt i klassningen och länsstyrelsens bedömning om möjlig delfinansiering så inledde länsstyrelsen och miljönämnden en diskussion med Bergvik Skog AB om köp av marken för bildande av ett naturreservat. Bergvik Skog AB var positiv till att sälja marken.

Falu kommun, genom miljönämnden, ansökte hösten 2013 om markåtkomstbidrag från Naturvårdsverket för 50 % av köpeskillingen vilket även Naturvårdsverket beviljade. Markköpet genomfördes 2014 och processen med att bilda naturreservatet inleddes.

ÖVRIGT

Detta beslut har fattats av Kommunfullmäktige i Falu Kommun § X, XXXX-XX-XX.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Dala-Demokraten och Falu-Kuriren i enlighet med 27 § förordningen om områdesskydd m.m. enligt miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Dalarnas län genom skrivelse till Falu Kommun, enligt anvisningar i bilaga 4.

Falu kommun kan med stöd av 7 kap 7 § medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet om det finns särskilda skäl.

Bilagor

Bil 1 Översiktskarta

Bil 2 Beslutskarta

Bil 3 Skötselplan

Bil 4 Anvisningar för att överklaga beslutet

Översiktskarta

Naturreseptat Sanders gammelskog

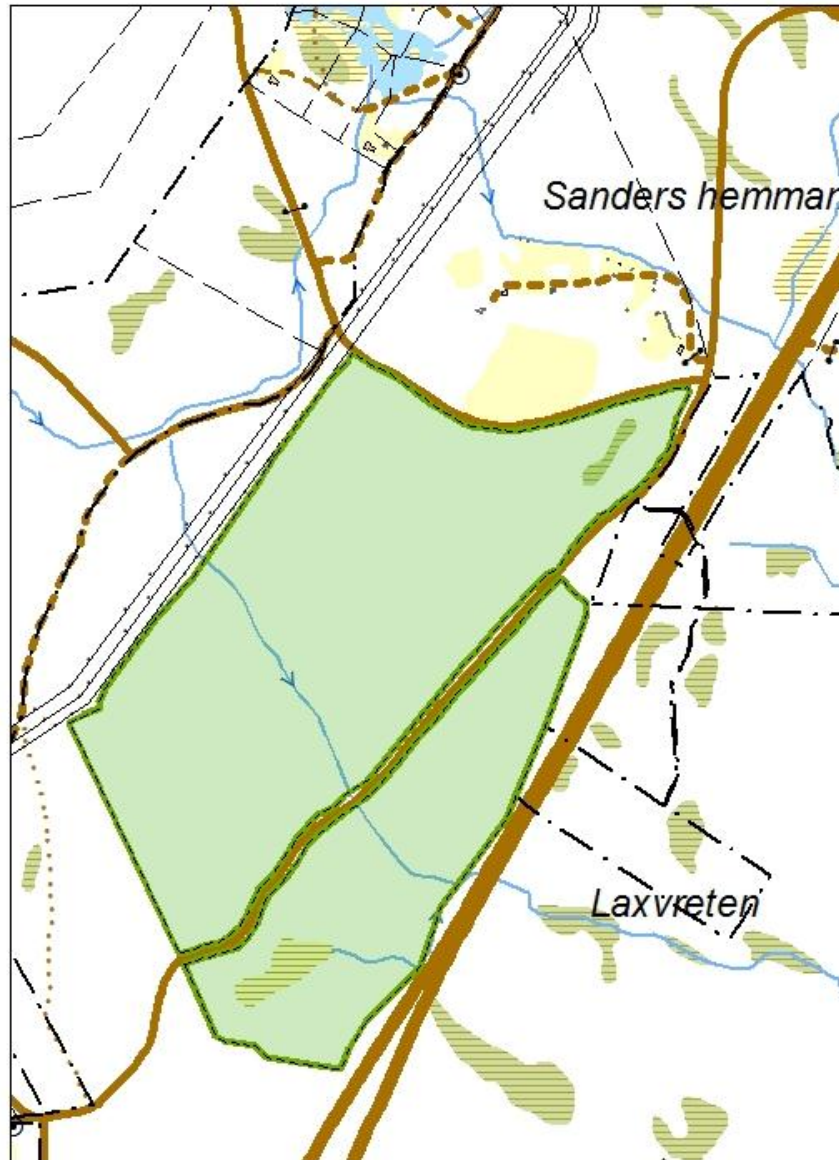

0 875 1 750 3 500 Meter

1:50 000

Beslutskarta

Naturreservatet Sanders gammelskog

0 200 400 800 Meter

1:10 000

Skötselplan för naturreservatet

Sanders gammelskog

Innehåll

Skötselplan för naturreservatet.....	1
Innehåll.....	1
Beskrivningsdel.....	2
1 Beskrivning av bevarandevärden	2
Plandel.....	4
2 Avvägningar mellan bevarandevärden.....	4
3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	4
4 Jakt	7
5 Dokumentation och uppföljning.....	7
6 Revidering av skötselplanen.....	7
7 Bilagor.....	7

Beskrivningsdel

1 Beskrivning av bevarandevärden

Administrativa data

Namn	Sanders gammelskog
Län, Kommun	Dalarna, Falu kommun
Fastigheter	Nedre Gruvriset 2:2
Areal	Ca 58 ha
Fastighetsägare	Falu kommun
Läge	Cirka 5 km sydväst om Stora torget i Falun Koordinat: X=6717211, Y=140959
Markslag	Areal (ha)
Barrblandskog	42
Tallskog	14
Myr	2
Prioriterade bevarandevärden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biologisk mångfald ▪ Friluftsliv och utbildning
Anläggningar i reservatet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parkering med informationstavla ▪ En rastplats med sittplats och eldstad ▪ Två rastplatser med sittplats ▪ Sittbänkar längs markerad stig ▪ Markerade stigar och yttre gräns
Naturvårdsförvaltare	Falu kommun

Beskrivning av området

Naturförhållanden

Skogsområdet är cirka 58 ha stort och innehåller ett flertal olika biotoper som skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald. Området domineras centralt av en drygt hundraårig granskog med ett stort inslag av både stående och liggande död ved. Skogen är i en fas med hög dynamik och det bildas kontinuerligt nya luckor genom att granar bryts av eller rasar i samband med stark vind. Detta innebär att skogen bitvis är mycket sluten men att det inom andra delar finns en hel del luckor. Bitvis är inslaget av tall stort och framförallt i

ytterkanterna är tallen dominerande. Insprängt i området finns flera mindre myrar, fuktstråk och en lok. I de fuktigare delarna är variationen av trädslag större med bl.a. klibbal, sälg och björk.

Granskogen är till stora delar utpekad som nyckelbiotop och har högt värde för den biologiska mångfalden. Området har framförallt inventerats på vedsvampar och fåglar. Rödlistade vedsvampar som t.ex. rosenticka, rynkskinn, gräddticka, kötticka, gropticka och ullticka har påträffats. Fågellivet är också mycket rikt och uppvisar en artsammansättning typisk för gammal granskog med inslag av lövträd. Arter som påträffas är bl.a. tretåig hackspett, duvhök, tjäder, järpe, gråspett, tofsmes, stjärtmes och trädkrypore. Några riktade inventeringar mot kärlväxter, mossor eller insekter har inte genomförts men knärot och jungfru Marie nycklar är två växter som har påträffats.

Kulturhistoria

Historiskt har reservatsområdet till stor del tillhört det gamla bergsfrälsehemmanet Ålbromyran eller Sanders hemman som det även kallas. Hur länge det har tillhört Sanders hemman är okänt men åtminstone från tidigt 1700-tal till slutet av 1800-talet då skogen ingick i en affär när Kopparbergs Bergslags AB köpte Sanders hemman av dåvarande ägare. Var namnet Sander kommer ifrån är oklart. Benämningen Sanders hemman (stavat som Xanders) finns på en karta från 1717 över *Stora Kopparbergs bergsfrälse och tågtekars hemman*. Det har inte kunnat beläggas att det någonsin funnits någon Sander som ägt eller bott på Sanders hemman. I en mantalslängd från 1730-talet finns Hans Anders änka och två till familjemedlemmar upptagna som boende på Sanders hemman. På en karta över *Den bergsfrälse skog som tillhör Nedre Grufriiset* från 1733 finns en skogsslott som tillhör Hans Anderssons änka och Salig Hans Andersson änkas vret. Utifrån detta har Axel Sjöberg i en artikel från Falu kuriren 1977 gjort antagandet att en bergsman Hans Andersson, boende på Ålbromyran, ägde stora delar av skogen i närheten och att han i dagligt tal kallades Hans Anders och att namnet slutligen sammandros till Sanders.

Under 1800-talet har Sanders hemman bytt ägare ett flertal gånger innan det slutligen såldes till Kopparbergs Bergslags AB. Senaste ägaren innan reservatsbildningen var Bergvik Skog AB. Enligt en taxeringslängd från 1884 var skogen som tillhörde Sanders hemman hårt avverkad. Eftersom skogen nu är förhållandevis jämgammal och drygt hundra så har skogen inte påverkats av några större avverkningar sedan slutet av 1800-talet. Det gäller framförallt de grandominerade delarna. Tallbestånden i norr och söder har påverkats av mindre avverkningar och gallringar på senare tid.

Äldre kulturspår finns i området i form av stigar och resterna efter Salig Hans Anderssons änkas vret. En vret är en avsides nyodling i skog. Enligt kartan från 1733 går en stig genom skogen till vreten och den kan fortfarande skönjas i vissa delar. Genom området rinner även två mindre bäckar vilka har rätats ut för att dränera området.

Friluftsliv

Genom att området är tätortsnära, lättillgängligt och besöksvänligt används det flitigt av boende i Falun för promenader, orientering, hundrastning, svampplockning, naturstudier m.m. Jakt bedrivs och området ingår i Aspeboda Stora Kopparbergs viltvårdsområde.

Genom området går flera stigar som används av besökare och en av dem har förmodligen anor från åtminstone början av 1700-talet. Utöver dessa stigar saknas anordningar för friluftslivet.

Källförteckning

- Ålbromyra eller Sanders hemman – En bortglömd bergfrälsegård från 1700-talet, Falukuriren, 12 november 1977
- Kulturhistorisk inventering vid Sanders hemman – Tallen, St Kopparbergs sn i Falu kn, Arkeologisk rapport 1989:2, Dalarnas museum
- Karta över *Stora Kopparbergs bergsfrälse och tågtekars hemman*, från 1717
- Karta över *Den bergsfrälse skog som tillhör Nedre Grufriiset*, från 1733
- Naturdatabasen, Falu kommuns databas över kända naturvärden i Falu kommun.
- Hotflex, Länsstyrelsen i Dalarnas databas av fynd av hotade eller skyddsvärda arter.

Plandel

2 Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett tätortsnära naturområde med höga sociala, biologiska och pedagogiska värden.
- genom anläggning av stigar och rastplats med information, göra det enkelt för besökare att ta del av områdets karaktärsdrag och upplevelsemöjligheter.
- på lång sikt bevara och öka områdets naturvärden och den biologiska mångfalden genom att skydda och utveckla naturen i området enligt skötselplanen.

Prioriteringar mellan bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena är i princip likställda. Friluftsliv och utbildning prioriteras i anslutning till befintliga anordningar för friluftslivet och längs markerade stigar. I övriga områden prioriteras bevarande och utveckling av befintliga naturvärden.

3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fyra skötselområden bestående av tall- respektive grandominerad barrskog med i princip fri utveckling. Skötselåtgärder kommer bara att göras punktvis med syfte att öka områdets variation och utveckla dess naturvärden. Det kan röra sig om att skapa död ved eller friställa enstaka särskilt värdefulla träd. Det kan också bli aktuellt att återskapa en mer naturlig hydrologi i området genom att lägga igen de uträtade bäckarna på strategiska ställen.

Utöver ovan nämna skötselområden behandlas även skötselområdet Friluftsliv och anläggningar. Där kommer skötselåtgärder att genomföras för att öka områdets tillgänglighet, säkerhet och upplevelsevärden.

Skötselområde 1: Äldre barrblandskog

Beskrivning

Området består av en drygt hundraårig, grandominerad barrskog med ett stort inslag av både stående och liggande död ved. Skogen är i en fas med hög dynamik och det bildas kontinuerligt nya luckor genom att granar bryts av eller rasar i samband med blåsig väder. Det innebär att variationen i slutenhet hela tiden ökar. I de fuktigare delarna är variationen av trädslag större med bl.a. klibbal, sälg och björk.

Bevarandemål

Naturskog eller naturskogsartad barrskog rik på gamla träd och död ved.

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling. Det är endast aktuellt med punktinsatser för att utveckla områdets naturvärden, se ovan.

Skötselområde 2: Tallskog

Beskrivning

Området består av en talldominerad, knappt hundraårig skog med visst inslag av gran och lövträd. Området har gallrats och erbjuder en känsla av pelarsal med bra genomsikt. Terrängen är kuperad och mycket blockrik.

Bevarandemål

Talldominerad skog med ett ökande inslag av död ved.

Skötselåtgärder

Det är endast aktuellt med punktinsatser för att utveckla områdets naturvärden, se ovan.

Skötselområde 3: Talldominerad gallringsskog

Beskrivning

Nyligen gallrad 85-årig tallskog.

Bevarandemål

Talldominerad skog med ett ökande inslag av död ved.

Skötselåtgärder

Det är endast aktuellt med punktinsatser för att utveckla områdets naturvärden, se ovan.

Skötselområde 4: Talldominerad ungskog

Beskrivning

Ungskog, ca 30 år, mycket tät och helt talldominerad.

Bevarandemål

Talldominerad skog med ett ökande inslag av gran och lövträd.

Skötselåtgärder

Naturvårdsanpassad gallring för att skapa en större variation i slutenhet. Skapa luckor där löv kan etablera sig. Spara samtliga granar och lövträd.

Skötselområde 5: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Vid vägen i reservatets nordvästra hörn anläggs en parkeringsplats med informationstavla. För att tillgodose friluftslivets intressen ska stigar dras fram och märkas ut. Lämpliga platser för rast och vila ska utses.

Bevarandemål

Bevarandemålen är uppfyllda när:

- Parkering med informationstavla finns.
- Reservatets gränser är markerade i fält.
- Markerad stig finns.
- Iordningsställda rastplatser finns.
- Rastbänkar finns utplacerade på strategiska ställen.

Skötselåtgärder

Initiala åtgärder

- Anläggning av parkeringsplats och uppförande av informationstavla.
- Ta fram slutlig sträckning för stigar och markera dessa.
- Utse lämplig placering av rastplatser och utrusta dem.
- Utse lämplig placering av rastbänkar och montera dessa.

Löpande skötsel

- Se till att parkeringen är tillgänglig och ger ett städat intryck samt att informationstavlan håller god kvalitet med aktuell information.
- Markerade stigar och rastplatser ska underhållas och städas. Riskträd i anslutning till stigar och anläggningar åtgärdas vid behov.

4 Jakt

Jakt är tillåten i reservatet. Uppförande av jaktorn eller röjning av jaktpass är dock inte tillåtet enligt reservatsföreskrifterna eftersom det påtagligt minskar upplevelsen av ett orört skogsområde.

5 Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att dokumentera genomförda skötselåtgärder. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt genomförd tillsyn.

Uppföljning

För att veta om uppsatta bevarandemål nås, om genomförda skötselåtgärder har varit relevanta och om kostnaderna står i proportion till resultaten ska uppföljning genomföras. För uppföljningen svarar Falu kommun.

6 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras av förvaltaren då uppföljningen indikerar att behov finns eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

7 Bilagor

1. Beräknade kostnader
2. Skötselplanekarta

BILAGA 1

Kostnader för inköp av mark, ordningställande av naturreservatet och förvaltning
1: Inköp av mark

Investeringskostnad	8 250 000
Statligt markåtkomst- bidrag	4 125 000
<hr/>	
Nettoinvestering	4 125 000 kronor

2: Initiala kostnader för ordningställande av naturreservatet 2014-15
2:1 Investeringar:

Anläggning av parkeringsplats	60 000
<hr/>	
Total investeringskostnad	60 000
Statligt bidrag för lokala naturvårdsprojekt (LONA)	30 000
<hr/>	
Nettoinvestering	30 000 kronor

2:2 Driftskostnader:

Utmärkning av reservatsgräns	60 000
Ordningställande av vandringsled	35 000
Informationsskyltar, 1 stor och 3 små	75 000
<hr/>	
Total kostnad	170 000
Statligt bidrag för lokala naturvårdsprojekt (LONA)	85 000
<hr/>	
Nettokostnad	85 000 kronor

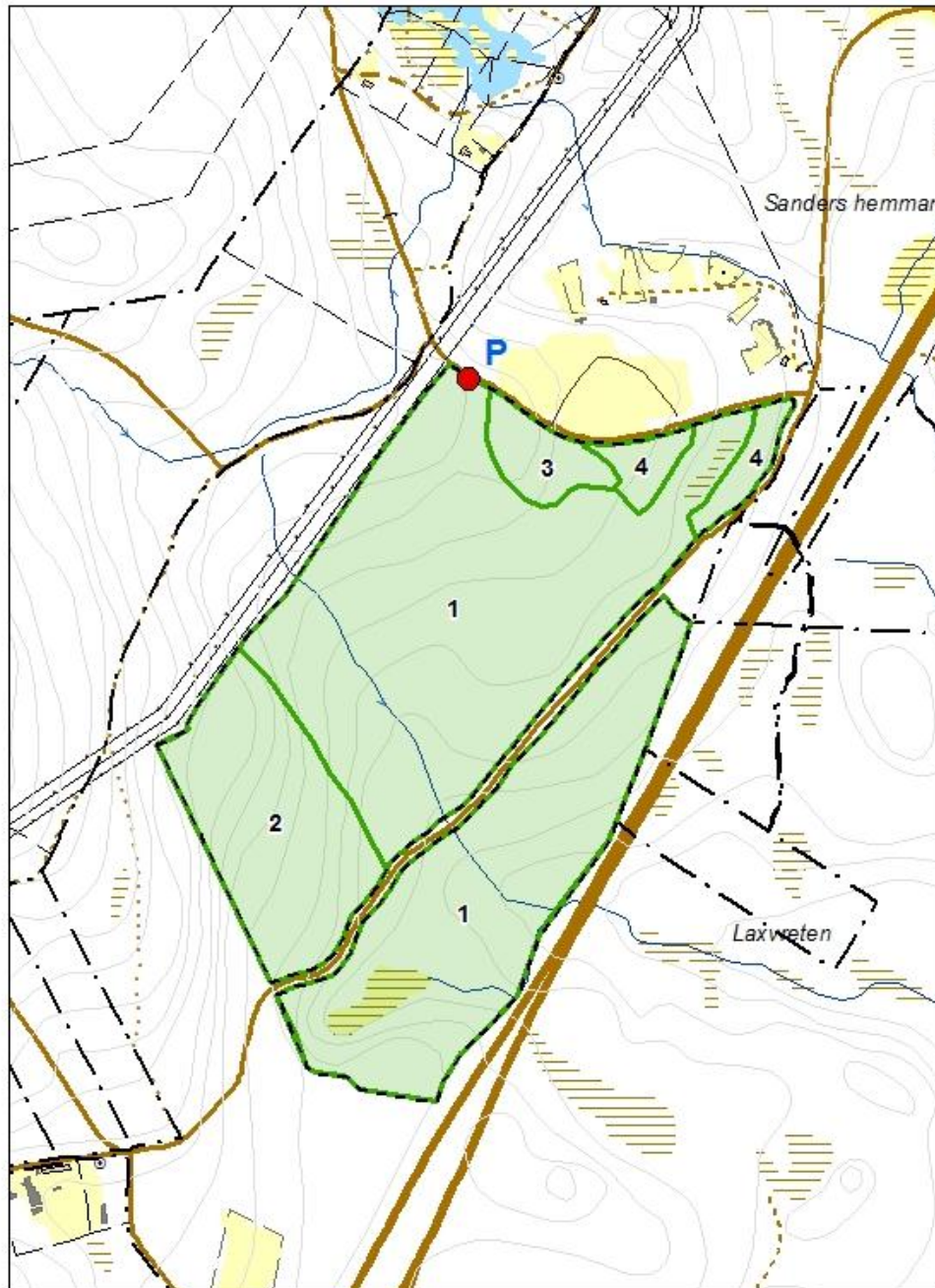
3: Årlig förvaltningskostnad

Interna räntekostnader markköp	206 000
Förvaltning: tillsyn, skötsel stig, rastplats, parkering m.m., ränte- kostnad investering	50 000
<hr/>	
Årlig förvaltningskostnad	256 000 kronor

BILAGA 2

Skötselområden

Naturreseptat Sanders gammelskog

0 200 400 800 Meter

1:10 000